

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/108/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117211986
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117211986.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD., v právnej veci žalobcu: B. N., C.. XX.X.XXXX, S. I. XXXX, A. Š., právne zastúpený Mgr. Matúšom Mackom, advokátom so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Provident Financial, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava 2, IČO: 35 805 731, právne zastúpenému De minimis, spol. s r.o., so sídlom Lovinského 22, 811 04 Bratislava, IČO: 36 868 949, o vydanie bezdôvodného obohatenia 89,79 eur a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 89,75 spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 89,75 Eur od 26.5.2017 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 369093486, z 25.9.2008, v ktorej je uvedený administratívny poplatok, je neprijateľná a z tohto dôvodu neplatná.

IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o zabezpečení splátok úveru č. 369093486, z 26.9.2008, v bode 1.2: „Zákazník sa zaväzuje, že za poskytnutie služby podľa odseku 1 zaplatí Poskytovateľovi celkovú odmenu vo výške 1 532 SK/50,84 Eur. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odmenu v 42 pravidelných splátkach a to 41 splátok vo výške 36 Sk/1,19 Eur a poslednú splátku vo výške 56 SK/1,86 Eur počas doby splácania spotrebiteľského úveru uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere.“, je neprijateľná a z tohto dôvodu neplatná.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 2.5.2017 sa žalobca domáhal od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 89,79 eur z toho dôvodu, že so žalovaným uzavrel dňa 25.9.2008 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 369093486, pričom žalovaný mu poskytol bezúčelový úver vo výške 132,78 eur (4.000, - Sk), pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 24,214 % a administratívny poplatok vo výške 25,23 eur (760, - Sk), teda celková čiastka, ktorú mal zaplatiť predstavovala 222,53 eur (6.704, - Sk). Zároveň došlo aj k uzavretiu Zmluvy o zabezpečení splátok úveru z 26.9.2008, podľa ktorej mal zaplatiť za službu žalovaného spočívajúcu v preberaní splátok odmenu vo výške 50,84 eur (1.532, - Sk). Spolu mal tak zaplatiť, vrátane úrokov, administratívneho poplatku a služby - odmeny spočívajúce v preberaní splátok, sumu 222,53 eur. Žalovanému bola uhradená suma 222,53 eur. Uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g), i), j) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, ročnú percentuálnu mieru nákladov), teda sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

2. Bezdôvodné obohatenie požadoval ako výšku rozdielu medzi jeho platbami, t. j. 222,53 eur a výškou úveru 132,78 eur, teda 89,79 eur (správne má byť 89,75 eur). O tom, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil sa žalobca dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v auguste 2016, kedy sa na neho obrátil so žiadosťou o poradenstvo ohľadom zmlúv žalovaného. Dôvodil, že vzhľadom na úmyselné konanie dodávateľa - žalovaného, ktorý nedáva svoje zmluvy do súladu so zákonom je objektívna premlčacia doba 10 - ročná, čo vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol Krajský súd v Prešove.

3. Zároveň žiadal určiť za neprijateľné podmienky administratívny poplatok v úverovej zmluve ako aj poplatok za preberanie splátok v zmluve o zabezpečení splátok úveru, nakoľko tieto nepredstavujú skutočné plnenie pre spotrebiteľov, neprímerane zvyšujú náklady za predmet spolplatenia, sú neurčité a obchádzajú sa nimi spoločensky nežiaduce a neprijateľne neprímerané úroky, ktorých výška sa už dá označiť ako úžerná.

4. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu 12.6.2017 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že nikdy neprijal od žalobcu plnenie bez právneho dôvodu a poprel skutkové tvrdenia žalobcu. Namietal neprípustnosť určovacích žalobných návrhov ako aj absenciu naliehavého právneho záujmu. Bagatelizoval odkazy žalobcu na niekoľko podľa jeho názoru marginálnych súdnych rozhodnutí. Dôvodil, že zmluva o doplnkovej službe bola uzavretá dobrovoľne a ide o samostatne uzavretú inominátnu spotrebiteľskú zmluvu. Poukázal na to, že celkové náklady žalobkyne zo zmluvy o úvere tvorili len úrok a administratívny poplatok, pričom tieto nepodliehajú súdnemu prieskumu. Úrok považoval za jasne, zrozumiteľne a určito vyjadrený a administratívny poplatok považoval za bežne dojednávaný a dovolený. RPMN bola v zmluve správne uvedená. Konečným dňom splatnosti úveru a dlžnej sumy je deň splatnosti poslednej splátky, ktorým je 7. deň 42 týždňa po dni uzavretia zmluvy, teda zmluva obsahuje presný časový údaj o konečnej splatnosti. Dôvodil, že v slovenskom jazyku pojmy termín a dátum nie sú synonymami. Konštatoval, že aj rozhodovacia činnosť Ústavného súdu SR považuje prehnane formalistické požiadavky všeobecného súdu za ústavne neakceptovateľné. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch musí ísť len o presné určenie času. Poukázal aj na rozsudok Súdného dvora EÚ pod sp. zn. C-42/15. Ďalej dôvodil, že argumentácia žalobcu je v rozpore so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, ktorá zavádza tzv. maximálnu harmonizáciu. Dôvodil, že v každej zmluve je uvedená náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z.. Vzniesol námietku premlčania. Vo vzťahu k úmyslu žalovaný uviedol, že si je vedomý existencie súdnych rozhodnutí, ktoré stanovili desaťročnú premlčaciu lehotu, pričom tieto rozhodnutia sa netýkali žalovaného. Poukázal na to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalovaný vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie, ani to, že žalovaný chcel bezdôvodné obohatenie získať. Vzhľadom na uvedené navrhol žalobu zamietnuť.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi oboznámením obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia a určení neprijateľných zmluvných podmienok, na č. I. 4 sa nachádza zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.9.2008 č. 369093486, na č. I. 5 sa nachádza zmluva o zabezpečení splátok úveru, na č. I. 6 druhej strane je záznam všetkých platieb žalobkyne vo vzťahu k žalovanému, na č. I. 7 sa nachádza rozsudok OS RA sp. zn. 6Cb/92/2008, na č. I. 11 a nasl. sa nachádza rozsudok KS BB sp. zn. 41Cob/139/2012 zo dňa 27.6.2013, na č. I. 15 sa nachádza uznesenie KS NR sp. zn. 6Co/18/2013 zo dňa 31.7.2013, na č. I. 19 sa nachádza rozsudok KS PO sp. zn. 19Co/142/2016 zo dňa 8.12.2016, na č. I. 27 sa nachádza prehlásenie Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 29.3.2017, na č. I. 33 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalovaného k žalobe žalobkyne, pričom toto vyjadrenie je zo dňa 7.6.2017, na č. I. 48 sa nachádza rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 9Csp/137/2016 zo dňa 20.3.2017, na č. I. 62 sa nachádza rozsudok Súdného dvora z 9.11.2016 vo veci C-42/15, na č. I. 70 sa nachádza informácia odboru ochrany finančných spotrebiteľov NBS z 18.4.2017 a napokon súd oboznámil aj rozsudok KS PO č. k. 23Co/106/2017-105 zo dňa 27.11.2017 a uznesenie KS PO č. k. 18Co/120/2017-68 zo dňa 26.10.2017, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca a žalovaný dňa 25.9.2008 uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 369093486, pričom žalovaný mu poskytol bezúčelový úver vo výške 132,78 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 24,214 % a administratívny poplatok vo výške 25,23 eur, teda celková čiastka, ktorú mal zaplatiť predstavovala 222,53 eur.

7. Zároveň došlo 26.9.2008 aj k uzavretiu Zmluvy o zabezpečení splátok úveru, podľa ktorej mal zaplatiť za službu žalovaného spočívajúcu v preberaní splátok odmenu vo výške 50,84 eur. Žalobca sa zaviazal túto odmenu splácať v 42 pravidelných splátkach a to v 41 týždenných splátkach vo výške 1,19 eur a poslednú splátku vo výške 1,86 eur. Spolu mal tak zaplatiť, vrátane úrokov, administratívneho poplatku a služby - odmeny spočívajúce v preberaní splátok, sumu 222,53 eur, ktorá podľa výpisu z karty splátok žalovanému aj bola uhradená.

8. Žalobcovi bol teda bezo sporu reálne poskytnutý úver vo výške 222,53 eur, pričom žalovanému bola podľa tvrdenia žalobcu doposiaľ žalovanému uhradená suma 222,53 eur, ktorú výšku žalovaný síce vo svojom písomnom podaní namietal, avšak bez relevantného zdôvodnenia.

9. Na pojednávaní konanom 16.1.2018 bez účasti žalovaného, právny zástupca žalobcu uviedol, že zotrúva na žalobe a dôvodoch tak, ako boli uvedené v písomnom vyhotovení žaloby, ktorá bola doručená súdu. Žiadal priznať bezdôvodného obohatenie vo výške 89,79 Eur a určiť neprijateľné zmluvné podmienky ako bolo špecifikované v žalobe. Čo sa týka dôvodov tak v celom rozsahu zotrval na tých, ktoré boli uvedené v žalobe. Nesúhlasil s vyjadrením žalovaného zo dňa 7.6.2017 v celom rozsahu. Poukázal na uznesenie KS PO sp. zn. 18Co/120/2017 kde v bodoch 8. až 15 je uvedené, že podľa Civilného sporového poriadku je možné žalovať neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 137 CSP. Vo vzťahu k námietke premlčania uviedol a poukázal na rozsudok KS PO sp. zn. 23Co/106/2017 z 27.11.2017, kde v obdobnej právnej veci KS PO konštatoval, že je potrebné aplikovať pri takýchto zmluvných vzťahoch 10ročnú objektívnu premlčaciu lehotu a rovnako tak 2ročnú subjektívnu premlčaciu lehotu, ktorá plynie od vtedy od kedy sa reálne spotrebiteľ dozvedel o porušení jeho práv. V danom prípade to bolo v auguste 2016, pričom uvedené potvrdzuje aj potvrdenie od Združenia HOOS. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť a v prípade úspechu priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%. Krátkou cestou doručil súdu spomínaný rozsudok KS PO 23Co/106/2017 a uznesenie KS PO 18Co/120/2017. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť a v prípade úspechu priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%, zároveň konštatoval, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania.

10. Vyššie zistený skutkový stav súd prvej inštancie nasledovne právne posúdil:

11. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

12. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

13. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať podľa písm. g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, podľa písm. i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a podľa písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

14. Podľa § 4 ods. 3 posledná veta zákona č. 258/2001 Z. z. ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

15. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

19. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

22. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

24. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

25. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

26. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

27. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych predpisov súd prvej inštancie konštatuje, že je nesporné, že zmluva o úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúcu sa konečnej splatnosti úveru v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Je potrebné si uvedomiť, že zákon o spotrebiteľských úveroch je nutné vnímať ako právny predpis slúžiaci na ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu. Súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že konečnú splatnosť úveru možno určiť aj počítaním dohodnutých splátok (v danom prípade 7. deň 42 týždňa po uzavretí zmluvy). Inak by zákonodarca neuviedol ako ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Spotrebiteľ by mal mať presne určené do kedy má úver splácať a ponechať to na počítanú mnohých (ako v danom prípade 42 týždňov) nie je naplnením účelu spomínaného zákonného ustanovenia. Navyše je komplikovanejšie počítanie lehôt podľa týždňov, ako bežné určenie splátok úveru podľa mesiacov. Nepochybne teda zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu splátok, pretože inak by sa uspokojil s už so spomínanou ďalšou náležitosťou podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z., kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a preto termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

28. Možno dať žalovanému za pravdu, že smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere predstavuje tzv. maximálnu harmonizáciu, ktorá znamená, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice (čl. 22 ods. 1). Súd však nezistil, že by záver o chýbajúcej

náležitosti zmluvy vyslovený v tomto rozsudku bol v rozpore s danou smernicou. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. c/ smernice totiž zmluva o spotrebiteľskom úvere má uvádzať aj dĺžku trvania zmluvy o úvere.

29. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 132,78 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 222,53 Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 89,75 Eur. V danom prípade teda bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.

30. Žalobca si uplatňoval bezdôvodné obohatenie vo výške 89,79 eur, avšak súd prvej inštancie zistil, že bezdôvodné obohatenie je správne vo výške 89,75 eur (223,53 eur - 132,78 eur), preto žalobu v prevyšujúcej časti (0,04 eur) týkajúcej sa bezdôvodného obohatenia zamietol.

31. Následne sa súd musel zaoberať aj námietkou premlčania.

32. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

33. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

34. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti skôr (rozsudok Najvyššieho súdu 2CZ 35/77 zo dňa 17.12.1978).

35. Pri bezdôvodnom obohatení musí súd prihliadať v zmysle citovaného § 107 ods. 1 a 2 OZ tak na uplynutie subjektívnej lehoty (dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) ako aj objektívnej lehoty (tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo). Vo vzťahu k subjektívnej lehote žalobca v žalobe uviedol, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel v septembri minulého roka, pričom v konaní nebolo preukázané, že by toto tvrdenie nebolo pravdivé. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd nemohol považovať námietku premlčania z hľadiska subjektívnej premlčacej lehoty za dôvodnú. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu tak súd má za to, že žalovaný ako nebankový subjekt dlhodobo poskytujúci úvery (vrátane úverov spotrebiteľských) vo veľkom rozsahu má povinnosť poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatváraných žalovaným (vrátane predmetnej zmluvy o úvere) sú formulované žalovaným ako dodávateľom, a preto žalovaný zodpovedá za ich obsah a za to, aby boli v súlade s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov. Súd tak námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

36. Žalobca sa dozvedel o tom, že plnil viac ako podľa zákona mal, čo preukázal prehlásením Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, až v auguste 2016, a teda dvojročná subjektívna premlčacia lehota mu uplynie až v auguste 2018. Objektívna premlčacia lehota plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia t.j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Súd však zastáva názor, že v danom prípade je potrebné vychádzať z desaťročnej premlčacej lehoty. Žalovaný má totiž v predmete činnosti poskytovanie úverov a preto sa vyžaduje, aby dodržiaval príslušné právne normy vzťahujúce sa na ich poskytovanie. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú citované v tomto rozsudku napriek tomu, že musel si byť vedomý toho, že ide o spotrebiteľa a nebude môcť od žalobcu žiadať úroky a iné poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Keďže posledné úhrady boli vykonané v roku 2009, desaťročná premlčacia lehota uplynie až v r. 2019. Právny názor o desaťročnej premlčacej lehote bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach v typovo obdobných sporoch napr. rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 84/2011 zo dňa 12.12.2011, sp. zn. 3Co 41/2012 zo dňa 6.3.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 zo dňa 21.1.2013, sp. zn. 5Co 134/2012 zo dňa 26.11.2013, sp. zn. 3Co 89/2012 zo dňa 8.2.2012, alebo Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 648/2013 zo dňa 20.2.2014 alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 301/2011 zo dňa 4.7.2012.

37. Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam súd prvej inštancie uvádza nasledovné: V danom prípade žalobkyni bol poskytnutý úver 132,78 Eur so splatnosťou 42 týždňov s administratívnym poplatkom 25,23 Eur. Zo zmluvy však nevyplýva, čo tento poplatok zahŕňa. Vo všeobecnosti možno administratívny poplatok vnímať ako poplatok za správu úveru. Súdu je však z jeho činnosti známe z iných súdnych konaní, že tak výška administratívneho poplatku ako aj výška odmeny za zabezpečenie splátok úveru sa odvíjala od výšky poskytnutého úveru.

38. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na správu úveru však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru a to vedie k záveru o tom, že žalovaný týmto pomerne sofistikovaným spôsobom sa snažil opticky vyvolať dojem výhodnosti úveru pre nízku úrokovú sadzbu, aj keď v skutočnosti administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok. Poplatok 25,23 Eur predstavuje 19 % z úveru. Išlo by nepochybne o dohodu o úrokoch v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo jej neplatnosť zo zákona s poukazom na § 39 a 3 ods. 1 OZ. Zrejme to bolo motívom pre žalovaného vyhnúť sa takémuto posúdeniu cez stanovenie administratívneho poplatku. Súd zdôrazňuje, že to, že poplatky za správu úveru boli síce zakázané až od 10.6.2013, čo však neznamená, že dovtedy mohli byť v neprimeranej výške tak, ako je tomu v danom prípade. Spotrebiteľ nemá možnosť zo zmluvy zistiť aké konkrétne plnenie sa mu dostane za spomínaný poplatok. Ten je preto neurčitý a je teda daný dôvod na vyhlásenie jeho neprijateľnosti. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe č. AZ 17U192/2010 z 3.5.2010, ktorý dospel k záveru o neprijateľnosti podstatne nižšieho administratívneho poplatku v rozsahu 2% z úveru za posudzovanie bonity klienta s tým, že nie je to v záujme spotrebiteľa, ale veriteľa.

39. Spotrebiteľ teda by mal platiť administratívny poplatok za dodané skutočné plnenie (tzv. teória skutočného plnenia), musí byť preto predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa totiž o prípad vylúčenia súdnej kontroly v zmysle § 53 ods. 1 vety druhej OZ, keďže administratívny poplatok nepredstavuje hlavný predmet plnenia úverovej zmluvy (hlavný predmet je poskytnutie úveru za úrok, ako to vyplýva z § 497 Občianskeho zákonníka), navyše nie je vyjadrený určito (nie je zrejme za čo sa platí) a rozhodne nebol individuálne dojednaný (jeho výšku stanovil žalovaný bez možnosti ovplyvnenia žalobcom). Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie považoval administratívny poplatok v zmluve o spotrebiteľskom úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

40. Pokiaľ ide o zmluvu o zabezpečení splátok, táto síce formálne predstavuje samostatnú zmluvu, ale z pohľadu posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a vylúčenia súdnej kontroly je potrebné prijať logický záver o tom, že aj v tomto prípade súdna kontrola nemôže byť vylúčená. Ide o akcesorickú zmluvu nadväzujúcu na úverovú zmluvu, keďže jej obsahom je len spôsob splácania dohodnutého úveru. Hlavným predmetom plnenia je teda stále poskytnutie úveru za úrok. Iný výklad pripúšťajúci vylúčenie súdnej kontroly takejto zmluvy by bol v rozpore s ratio legis ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, dodávateľ by totiž mohol základnú (úverovú) zmluvu rozčleniť na viaceré samostatné zmluvy, ktoré by upravovali samostatne jednotlivé zmluvné podmienky a to by znamenalo, že v každej takejto zmluve by zmluvná podmienka bola hlavným predmetom plnenia, čo by znemožňovalo posúdenie jej neprijateľnosti. Takýto výklad nepochybne by bol v rozpore so sledovaným účelom citovanej právnej úpravy.

41. Zmluvu o zabezpečení splátok teda vzhľadom na jej akcesoritu k hlavnému vzťahu nemožno posudzovať samostatne. Uvedená skutočnosť znamená, že do RPMN mala byť zahrnutá aj odmena podľa tejto zmluvy. Do celkových nákladov spotrebiteľského úveru bezpochyby patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Údaj o RPMN je najdôležitejším údajom pre spotrebiteľa z hľadiska jeho rozhodovania o výhodnosti či nevýhodnosti príslušného úveru. Pokiaľ takýto údaj je uvedený v nižšej hodnote ako v skutočnosti je, nepochybne tým dochádza ku klamaniu spotrebiteľa. Zákaz klamania spotrebiteľa je upravený v § 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (opäť v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) a tiež pri nekalých obchodných praktikách v zmysle §7 a § 8 zákona č. 250/2007 Z. z..

42. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ nesmú klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach.

43. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

44. Podľa § 7 ods. 4 citovaného zákona za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.

45. Podľa § 8 ods. 1 citovaného zákona obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu k

a) existencii výrobku alebo k povahe výrobku,

b) hlavným znakom výrobku, ako sú jeho dostupnosť, výhody, riziká, vyhotovenie, zloženie, príslušenstvo, servis zákazníkom po predaji výrobku a vybavovanie reklamácie, výrobný postup a dátum výroby alebo dodávky, spôsob dodania, účel použitia, možnosti využitia, množstvo, špecifikácia, jeho zemepisný alebo obchodný pôvod alebo očakávané výsledky použitia, alebo výsledky a podstatné ukazovatele skúšok alebo kontrol vykonaných na výrobku,

c) rozsahu záväzkov predávajúceho, motívom pre obchodnú praktiku a k charakteru procesu predaja, akékoľvek vyhlásenie alebo symbol týkajúci sa priameho alebo nepriameho sponzorstva alebo schválenia predávajúceho alebo výrobku,

d) cene alebo k spôsobu výpočtu ceny alebo existencie osobitej cenovej výhody,

e) potrebe servisu, náhradného dielu, výmeny alebo opravy,

f) osobe, vlastnosti a právu predávajúceho alebo jeho splnomocnenca, ako sú jeho totožnosť a majetok, kvalifikácia, postavenie, uznanie, členstvo v organizáciách alebo jeho väzby a vlastníctvo práv vyplývajúcich z priemyselného, obchodného alebo duševného vlastníctva alebo jeho ocenenia a vyznamenania, alebo

g) právu spotrebiteľa vrátane práva na výmenu dodaného výrobku alebo vrátenie peňazí podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ alebo k rizikám, ktorým môže byť vystavený.

46. Nezahrnutie odmeny zo zmluvy o zabezpečení splátok do RPMN možno teda považovať za nekalú obchodnú praktiku, ktorá je zo zákona zakázaná a preto aj z toho dôvodu je potrebné žalobe o vyslovenie neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky vyhovieť.

47. Tak zmluva o zabezpečení splátok úveru ako aj úverová zmluva sú formulárovými zmluvami, ktorých obsah žalobca ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. Preto ich nie je možné považovať za individuálne dojednané. Odmena za výber splátok predstavuje vysoké percento z poskytnutého úveru (50,84 eur z 132,78 eur predstavuje presne 38,51 %) a výrazne presahuje dohodnutý úrok a administratívny poplatok. Ide o zmluvnú podmienku dohodnutú zjavne v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, pretože takúto službu si nevymienil a ponúkol (nanútil) mu ju žalovaný, pričom výška odmeny je neprimeraná, nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Aj pri tejto odmene súd poukazuje na závery ako pri administratívnom poplatku o snahe žalovaného skryť skutočný účel tejto odmeny. Súd preto považoval za právne dôvodné žalobe o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok vyhovieť.

48. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol rovnako podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní proti žalovanému plne úspešný, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.